

Curs 2008-09 Codi :23143 Assignatura : Antropologia de l'Educació

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

Pedagogia: troncal , 1er sem, 1er curs, 4 crèdits (3 ECTS)

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social

Professors: Joan-Carles Mèlich Sangrà

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Reflexionar sobre alguns problemes antropològics fonamentals: la cultura, el símbol, el mite, el ritu...

Estudiar les característiques més rellevants de la cultura occidental (Atenes y Jerusalem) des d'un punt de vista artístic, literari i científic.

Analitzar críticament alguns aspectes de la societat actual.

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

1. Introducció: El discurs antropològic i la pedagogia

2. La cultura

2.1. Tres conceptes de cultura: Tylor, Freud, Geertz.

2.2. L'ésser humà com a "ésser situat".

2.3. L'espai i el temps humans. L'herència i la tradició.

2.4. La cultura occidental: Atenes y Jerusalem.

3. L'animal simbòlic

3.1. Diferència entre símbol i signe.

3.2. La interpretació infinita

3.3. La dimensió ètica del símbol.

4. La dimensió narrativa de la vida humana

4.1. Mite i narracions.

4.2. Narració i contingència.

4.3. Comentari d'alguns mites antropològics fonamentals. Antígona, Èdip, Adam, Frankenstein.

5. El drama humà

5.1. Teatre, ritu i representacions.

5.2. Concepte de ritu. Ritus periòdics i no periòdics.

5.3. Concepte i components dels ritus de pas.

5.4. La mort.

3. Avaluació

L'avaluació serà, en primer lloc, una prova escrita sobre un tema del programa. Es valoraran els coneixements i especialment l'aplicació d'aquests en les situacions de la vida quotidiana. Aquesta prova tindrà un valor d'un 70% de l'avaluació total del curs. En la segona part de l'avaluació es tindrà present la participació en els seminaris i les aportacions escrites que d'aquí se'n derivin. Aquesta segona part de l'avaluació tindrà un valor d'un 30%.

Criteris d'avaluació de la «prova escrita»:

Continguts teòrics de l'assignatura (60%)

Aplicació dels continguts teòrics a situacions educatives en la vida quotidiana (20%)

Redacció i expressió escrita (20%)

Criteris d'avaluació dels «seminaris»:

Elaboració de materials (70%)

Capacitat de reflexió i d'innovació (20%)

Expressió (10%)

4. Fonts d'informació bàsica

L'estudiant haurà de llegir i comentari diversos llibres que s'indican a l'inici del curs. A més, aquesta assignatura funciona amb el recurs del Campus Virtual. En aquest espai els estudiants trobaran materials que els ajudaran a preparar la prova escrita i a confeccionar els treballs.

Bibliografia recomanada

- Assman, J. (2006). La distinción mosaica o el precio del monoteísmo, Madrid: Akal.
- Bartra, R. (2007). Territorios del terror y la otredad, Valencia: Pre-Textos.
- Bauman, Z. (2006). Vida líquida, Barcelona: Paidós.
- Bauman, Z. (2007). Els reptes de l'educació en la modernitat líquida, Barcelona: Arcàdia.
- Derrida, J. (2008). El animal que luego estoy si(gui)endo, Madrid: Trotta.
- Geertz, C. (1991). La interpretación de las culturas, México: Gedisa.
- Girard, R. (2006). Los orígenes de la cultura, Madrid: Trotta.
- De Waal, F. (1977). Bien natural, Barcelona: Herder.
- Davidson, A. I. (2004). La aparición de la sexualidad, Barcelona: Alpha Decay
- De Waal, F. (2007). El mono que llevamos dentro, Barcelona: Tusquets.
- Duch, L. (1997). La educación y la crisis de la modernidad, Barcelona: Paidós.
- Duch, L. (2002). Antropología de la vida cotidiana. Simbolismo y salud, Madrid: Trotta.
- Duch, L. (2004). Estaciones del laberinto. Ensayos antropológicos, Barcelona: Herder.
- Duch, L. (2007). La paraula trencada. Assaigs d'antropologia, Barcelona: PAM.
- Duch, L./Mèlich, J.-C. (2005). Escenarios de la corporeidad, Madrid: Trotta.
- Frankl, V. (2004). El hombre en busca de sentido, Barcelona: Herder.
- García Carrasco, J. (2007). Leer en la cara y en el mundo, Barcelona: Herder.
- Luckmann, T. (2008). Conocimiento y sociedad, Ensayos sobre acción, religión y comunicación, Madrid: Trotta.
- Marquard, O. (2001). Filosofía de la compensación. Escritos sobre antropología filosófica, Barcelona: Paidós.
- May, R. (1992). La necesidad del mito, Barcelona: Paidós.
- Mèlich, J.-C. (1996). Antropología simbólica y acción educativa, Barcelona: Paidós.
- Mèlich, J. C. (2002). Filosofía de la finitud, Barcelona: Herder.
- Plessner, H. (2007). La risa y el llanto, Madrid: Trotta.
- Rombach, H. (2004). El hombre humanizado. Antropología estructural, Barcelona: Herder.
- Torrance, R. M. (2006). La búsqueda espiritual. La trascendencia en el mito, la religión y la ciencia, Madrid: Siruela.
- Turner, V. W. (1988). El proceso ritual, Madrid: Taurus.
- Weinrich, H. (1999). Leteo. Arte y crítica del olvido, Madrid: Siruela.
- Wulf, C. (2004). Antropología de la educación, Barcelona: Idea Books.